

IN HET TEKEN VAN GELOOF, HOOP EN LIEFDE

Afscheid van de Broeders van Liefde uit Turnhout

Op 31 maart 2020 verliet broeder Luc Van Dyck als laatste broeder het klooster van Sint-Victor aan het Kasteelplein in Turnhout. Met de opheffing van de plaatselijke broedergemeenschap, verdwijnt zo - na vele eeuwen - het laatste mannenklooster uit Turnhout.

Omdat de broeders van Liefde de voorbije 120 jaar een belangrijke stempel drukten op het pedagogische en sociaal-culturele, maar ook op het religieuze leven in de Sint-Pietersparochie, Turnhout en de Kempen, willen we hen graag hulde brengen en oprecht danken voor zoveel onvoorwaardelijke inzet.

De congregatie van de Broeders van Liefde werd in 1807 opgericht door priester Petrus Jozef Triest (Brussel, 31 augustus 1760 - Gent, 24 juni 1836). Hij liet zich hierbij inspireren door de heilige Vincentius a Paulo (Frankrijk, 1581-1660) die zijn leven volledig ten dienste stelde van de armen. De Vincentiaanse spiritualiteit met een buitengewone bekommernis voor de zwaksten staat nog steeds centraal in het werk en leven van de Broeders van Liefde. Naast de zorg voor personen met een handicap en de zorg voor geesteszieken, vormt het onderwijs één van de voornaamste pijlers van de congregatie.

Weeskinderen

Rond 1897 zocht de Commissie voor Openbare Onderstand (nu OCMW) een duurzame oplossing voor de Turnhoutse weeskinderen ouder dan 12 jaar. Zij klopten aan bij de Generale Overste van de Broeders van Liefde. En met succes!

Om de leefbaarheid van het weeshuis te kunnen garanderen, werd beslist om ook een internaat, een lagere, middelbare én beroepsschool in te richten. Hun oog viel op een braakliggend terrein ten noorden van het kasteel en naast het Sint-Pieters Godshuis. Op enkele maanden tijd werd een groots schoolgebouw met een imposante voorgevel opgericht en konden acht jonge broeders in september 1899 de eerste leerlingen ontvangen.

In het 120-jarig bestaan van het klooster van Sint-Victor kwamen maar liefst 625 broeders naar Turnhout! Het moet wel gezegd worden dat sommigen slechts enkele jaren bleven en anderen meerdere keren werden overgeplaatst en bijvoorbeeld driemaal in het kloosterregister voorkwamen. Niettemin blijft het een indrukwekkend aantal.

Alle verwezenlijkingen van de broeders van Sint-Victor opsommen in dit korte artikel is onmogelijk. Lesgeven en opvoeden in een christelijke geest was uiteraard hun

hoofdpodracht. Maar de totale menswording ging voor hen veel verder. Als geestelijke herders richtten de broeders enkele genootschappen of broederschappen op, hielden zij retraites en recollectie- en roepingsdagen, vierden zij de kerkelijke feestdagen met veel luister, was er een jaarlijkse bedevaart naar O.L. Vrouw van Vosselaar, stapte men elk jaar mee op in de Sacramentsprocessie en die van de Heilig Hartparochie...

Pioniers

In vele opzichten waren de broeders in Turnhout pioniers. In het prille begin van de 20ste eeuw startten zij, samen met aalmoezenier E.H. Jozef Janssens, met de voetbalsport in Turnhout en omgeving. De oorsprong van F.C. Turnhout ligt in het Sint-Vic... Wie kent niet de Broederspleinen aan de Liereman, waar nog steeds kan geravot worden?

Nog lang voor er een breed elektriciteitsnet was in de stad had de school al een eigen energievoorziening, opgewekt door benzinemotoren. Enkele jaren nadat de radio in België werd geïntroduceerd, hadden enkele pientere broeders een eigen radiozender gebouwd die gebruikt werd voor de communicatie en muziek op school (en de omliggende straten). Sint-Victor bleek (en blijkt) onder impuls van de broeders een perfecte voedingsbodem te zijn voor de positieve wetenschappen en architectuur. Vele gekende oud-leerlingen zijn hiervan het duidelijke bewijs. Of denken we aan de talloze filmavonden die al zeker vanaf 1929 in de grote feestzaal werden georganiseerd.

In de jaren 1930 nemen de broeders als één van de eersten het initiatief in Turnhout om zowel een scoutsgroep als een KSA-afdeling op te richten en zo de jongeren ook in hun vrijetijd een zinvolle, geëngageerde bezigheid te geven. Dactylografie was één van de paradepaardjes van de school. Leerlingen leerden buiten de schooluren op een kordate wijze snel, foutloos en blind typen. Dit leverde vele Belgische kampioenen op. En het befaamde Sint-Victorkoor, onder deskundige leiding van o.a. broeder Tertuul of het harmonieorkest dat meerdere optochten en festiviteiten opluisterde.

En wie kent nog volgende markante figuren van Sint-Victor? Br. Adalbertus (René Van Mechelen), de kruidenbroeder of wiskundeknobbel br. Facius (Jan Vandenhout) of wetenschapper br. Hilarion (Lode Smets) die ook amateur-kunstenaar was of br. Philibert (Henri De Molder) 'De helft van Turnhout is zijn oud-leerling, de andere helft kent hem...' of letterkundige br. Ranulf (P.J. Van Dorst of 'den Blok') of...

Huldeboek

Kortom, nu de Broeders van Liefde na ruim 120 jaar Turnhout verlaten hebben, lijkt het ons wel opportuun om de taak die deze *grote en markante figuren* van Sint-Victor hebben volbracht, voor het voetlicht te brengen. Zonder deze broedergemeenschap was er simpelweg geen sprake van een 'hartelijke en degelijke' school aan het Kasteelplein, midden in het centrum van de stad.

Wij wilden graag een dankviering in de Sint-Pieterskerk organiseren, maar die is door de coronamaatregelen naar een latere datum uitgesteld.

Er wordt ook volop aan een huldeboek gewerkt. Daarin bespreken we voornamelijk de algemene geschiedenis van de kloostergemeenschap, enkele opmerkelijke feiten en realisaties, anekdotes en niet in het minst een korte levensschets van een groot aantal broeders. Zo krijgt de lezer hopelijk een algemeen beeld van wat de broeders werkelijk dreef: bouwen aan een school-, leer- en leefgemeenschap in het teken van geloof, hoop en liefde.

Wil u op de hoogte blijven van dit boek en eventueel voorinschrijven, dan kan u een bericht sturen naar huldeboek@sint-victor.be

Bert Hendrickx, www.sint-victor.be

